

על לשונות

א. נקרא את המדרש ונענה:

- במדרש זה איזה הבדל מציינים בין חרב לחץ?
- כיצד הלשון שלנו דומה יותר לחץ מאשר לחרב?
- לפי מדרש זה במה אנו חייבים להיות זהירים במיוחד?

ג. משוחחים: מקרה שקרה לי

1

ספרו בקבוצה אודות מקרה שהשתמשתם בלשון קשה ולא רכה. כיצד הרגיש מי שדברת אליו?

- כיצד הרגשת כששמעת את המלים שאמרת?

2

ספרו על פעם שבחרת בלשון רכה.

- כיצד הרגשת?

ב. נקרא את המדרש ונענה:

- מה עשו התלמידים בזמן הסעודה?
- איזה לקח לחיים לימד רבי את תלמידיו אודות מעשיהם?

“

1

“נמשל הלשון לחץ, ולמה? שאם ישלוף האדם החרב שבידו להרוג את חברו, הוא מתחנן לו ומבקש ממנו רחמים מתנחם ההורג ומחזיר את חרבו לנרתיקה. אבל החץ, כיון שירה אותו והלך, אפילו מבקש להחזיר, אינו יכול.

(מדרש שוחר טוב פרשה קכ)

“

2

רבי עשה סעודה לתלמידיו והביא לפניהם לשונות רכים ולשונות קשים. התחילו התלמידים בוררין (בוחרים) את הרכים ומניחים (משאירים) את הקשים. אמר רבי לתלמידיו: דעו, כמו שאתם בוררים את הרכים ומניחים את הקשים, כך יהא לשונכם רך אלו לאלו

(מדרש ויקרא רבה פרשה לג)

כוחן של מילים

א. נקרא את הסיפור ונענה:

- תנו כותרת לסיפור הזה, כתבו אותו בראש הסיפור.
- עזרו לצפרדעים לחשוב על מלים של עידוד עבור הצפרדעים התקועות מטה.

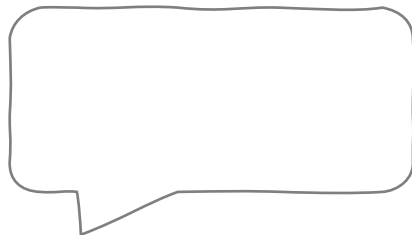
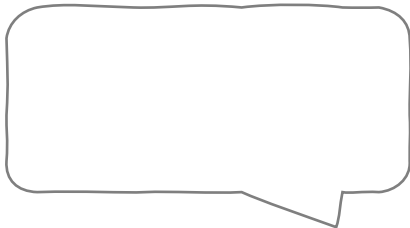
ב. משוחחים: מקרה שקרה

באחת הקבוצות שהתארגנו לקראת הטיול השנתי התנהל ויכוח סוער: היכן ומתי נקנה את האוכל לטיול? כמה כסף צריך להביא? מה כדאי לקנות? במהלך הויכוח ניסתה אורלי להציע את הצעתה. יעל השתיקה אותה ואמרה: "אל תתערבי, בקושי הסכמנו שתצטרפי לקבוצתנו." אורלי האדימה, עיניה מלאו דמעות, והיא עזבה את הכיתה. רינה ניגשה אליה. "איך היא יכולה לומר לי מלים כאלו", אמרה אורלי, "אני כל-כך נעלבתי ונפגעתי, כאילו אלף חיצים פגעו בי!"

ג. עכשיו תורכם:

- הציעו כיצד יעל היתה יכולה לדבר בצורה אחרת לאורלי.
- כיצד יכולות אורלי ויעל לתקן את המצב?

להקת צפרדעים טיילה ביער, שתי צפרדעים נפלו בחוסר זהירות לתוך בור עמוק מאוד. עצרו כל הצפרדעים את טיולם והתגודדו יחד סביב הבור. כשראו כמה עמוק הבור הן צעקו לצפרדעים שנפלו:

"חבר'ה, אין לכן שום סיכוי לצאת מכאן בחיים... אתן נחשבות כבר כלאחר מיתתכן... חבל לכן בכלל להתאמץ!"

אולם הצפרדעים שנפלו כלל לא העלו על דעתם לוותר על חייהם בקלות שכזו. הן פשוט התעלמו מהצעקות ומסימניהן של חבריהם מלמעלה וניסו לנתר החוצה בכל כוחן.

הן ניסו והתאמצו, והחבר'ה מלמעלה ממשיכים ל"עודד" אותן, בקריאות מהסוג הקודם, והמשיכו לסמן להן בתנועות שהן חסרי סיכוי... "בחיים לא תצאו מכאן..."

אחת הצפרדעים שבבור הבינה את המסר, היא הפסיקה לנתר, כוחותיה אפסו והיא מתה בקרקעית הבור.

הצפרדע השנייה לא ויתרה, היא ניסתה והמשיכה בכל כוחותיה לנתר ולקפוץ, בה בשעה שהצפרדעים מסמנות לה בתנועות וצועקות מפתח הבור "חבל על המאמץ... אין לך שום סיכוי בעולם... הפסיקי להתאמץ ולסבול!"

בכל זאת היא המשיכה לנסות, ואפילו קפצה חזק יותר... בסופו של דבר, היא ניתרה בעוצמה כה גדולה עד שהצליחה לצאת החוצה מהבור.

כשיצאה החוצה, תשושה אך מלאת סיפוק שאלו אותה: איך עשית את זה? הבור היה ממש עמוק..."

בשפת הסימנים הסבירה להם אותה הצפרדע כי היא פשוט חירשת... היא לא שמעה מה אומרים לה, ובטעות פירשה את קריאותיהן הנרגשות... כמילות עידוד.

לברור את המילים

שתי הצעות כדי לשפר את השיח בינינו

1

עיבוד של אגרת לחברי הכנסת בעת פתיחת הכנסת ה-15 מאת היועץ המשפטי לממשלה (של אז) אליקים רובינשטיין:

אני פונה אליכם, חברי הכנסת ומפציר בכם לשמש מופת לכלל הציבור ולהקפיד על לשון נקיה גם בלהט הויכוח, וגם כששומעים מפי הזולת דברים שיש בהם בעיני השומע כדי לקומם. חשוב לעצור ההתבטאויות הפוגעות. החשיבות היא בסופו של דבר לשם שמירה מפני הידרדרות לאלימות. אני מאמין כי אילו המדבר ישים עצמו קודם שיתבטא לשניות ספורות במקום מי שהוא מדבר אילוי, יהיה בכך כדי למנוע חלק מהדברים הבוטים ופוגעים. "מה שעליו שנוא לחברך לא תעשה זוהי כל התורה כולה", אמר התנא הלל הזקן במסכת שבת.

2

מילים,

אוסף של אותיות בעלות משמעות. יכולה היא המילה להיות חדה כתער, יכולה היא המילה לחמם לב כואב. אינכם משערים עד כמה המילים, שאותם מהפה אנו מוציאים, משפיעות לטוב ולרע. כבר אמרו חז"ל: "חיים ומוות ביד הלשון". אמצו עצה קטנה ממני: אמרו מילה אחת טובה ביום, לכל אדם שתפגשו, גם אם הוא לא האדם האהוב עליכם ביותר, ותראו את השינוי שיחול בו מיד. כי כל אדם זקוק למילה אחת טובה, במיוחד אלו שקשה להם להגיד אותה.

- איריס ארנסט

נקרא את שתי ההצעות ונענה:

- מהן שתי העצות בקטעים אלה לעודד דיבור נעים יותר?
- בסוף הפסקה "מילים" כתוב שבמיוחד אנשים שקשה להם להגיד מילה טובה זקוקים לשמוע מילה טובה.
- כיצד יעזור להם לשמוע מילה טובה?

בחברותא שלכם...
חשבו והגידו מילה טובה
לילדים שיושבים אתכם,
בכל נושא שעולה לכם.